OGLAŠAJTE V NAJSTAREJŠEMU SLOVENSKEMU DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE OLDEST SLOVENE DAILY IN OHIO
★
Commercial Printing of All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI. | CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JANUARY 20, 1948 | ŠTEVILKA (NUMBER) 13

Domače vesti

Novorojenček umrl

Družini Joseph in Mary Kunys, 730 E. 160 St., je v nedeljo večer umrl v Huron Rd. bolnišnici prvorojenček. Dekliško ime matere je bilo Kocin. Pogreb se bo vršil danes popoldne iz Grdinovega pogrebnega zavoda.

Prestala operacijo

Poznana Mrs. Jennie Gerl iz 19807 Shawnee Ave. je srečno prestala operacijo v Glenville bolnišnici. Prijateljice in znanci jo sedaj lahko obiščejo, mi ji pa želimo, da bi čim preje popolnoma okrevala.

Prog. Slov. krožek št. 2

Članice krožka št. 2 Progresivnih Slovenk so vabljene, da pridejo jutri v sredo večer na redno mesečno sejo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7.30 uri.

Vile rojenice

Vile rojenice so se pred dvema tednoma zglasile pri družini Mr. in Mrs. Jack Banko na 877 E. 185 St. in pustile v spomin krepkega sinčka-prvorojenca. Mati in dete se dobro počutita in se nahajata na domu. Dekliško ime matere je bilo Sylvia Poljanec ter je hčerka poznane Mrs. Albine Vesel iz 877 E. 185 St. Tako je Mrs. Vesel v drugič postala "grandma," in ravno tako sta v drugič postala "grandpa" in "grandma" tudi Mr. in Mrs. Jack Banko iz Pawnee Ave.

Pri družini Mr. in Mrs. Joseph Gombač iz Arms Ave. so se zglasile vile rojenice in pustile v spomin zalo hčerkico-prvorojenko. Dekliško ime mlade mamice je bilo Penko. Tako so prvič postali stara očeta in stare mame Mr. in Mrs. Joseph Gombač iz Arms Ave. ter Mr. in Mrs. Joseph Penko iz Euclida.

Na oddihu

Mr. Thomas Kraševec iz Chardon, Ohio, se je podal na oddih v toplice Hot Springs, Ark. Želimo mu mnogo razvedrila in srečen povratek!

Novice iz domovine

Mr. Frank Podboršek iz 19508 Kewanee Ave. sporoča, da ima novice iz stare domovine za Jakoba in Alojzija Varaga, doma iz Ljubljanskega barja, oziroma iz Marosta. Če sama to čitata ali pa če kdo ve za njiju, je prošen, da sporoči Mr. Podboršku.

Imena špekulantov z jajci obelodanjena

Poljedelski department v Washingtonu je obelodanil imena 83 Ohijčanov, ki so špekulirali na blagovni borzi v Chicagu z jajci. Med temi je tudi 10 Clevelandčanov. Dva od teh sta dentist dr. S. L. Gray, in njegov oče, ki je tudi zobozdravnik. Včeraj sta rekla, da bi bilo smešno, ako bi o objavi njunih imen podajala kak komentar' "Storila nisva nič drugega kot vsakdo drugi, ki je videl priliko napraviti nekoliko denarja," je dejal dr. S. L. Gray, ki ima urad na 8815 Euclid Ave., živi pa v Shaker Heights.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

"Ivan Cankar"
igra burko
"Zadrega nad zadrego"
25. januarja 1948
V SLOVENSKEM AVDITORIJU
PRIČETEK OB 7.30 ZVEČER.

Organizacija Z.N. bo posredovala v Indiji

Posebna komisija bo odpotovala v Indijo, da poravna vse spore

LAKE SUCCESS, N. Y., 19. jan.—Dva novo ustanovljena dominiona, Indija in Pakistan, sta danes pristala na posredovanje organizacije Združenih narodov glede spora v zvezi z obmejno državo Kashmir, kakor poročajo danes iz zanesljivih virov.

Do sporazuma je prišlo na privatnem sestanku med predstavniki obeh dominionov, katerega se je udeležil tudi predsednik Varnostnega sveta Združenih narodov Fernand van Langenhove.

Jutri bo v Varnostnem svetu Langenhove predlagal, da se takoj ustanovi komisijo treh članic Združenih narodov, ki naj takoj odputuje v Kashmir in začne delovati za poravnavo vseh sporov med obema dominionima, ki se nahajata v nenapovedani vojni.

Izgledi za poravnavo spora so precej dobri

Langenhove je podal svoje predloge glede ustanovitve posebne komisije Združenih narodov v resoluciji, ki bo predložena Varnostnemu svetu na odobritev. Najprej se bo poskušalo izgladiti razlike Pakistana in Indije glede ciljev posredovanja. Pakistan zahteva, da Združeni narodi posredujejo pri vseh sporih, dočim Indija predlaga, da posredujejo le pri sporu glede države Kashmir.

Opazovalci pravijo, da bo v resoluciji predloženo,, da se najprvo uredi vprašanje Kashmirja, pozneje pa bo pot odprta tudi za posredovanja pri drugih nesoglasij med obema dominionima.

Pričakuje se, da bo resolucija sprejeta v Varnostnem svetu brez večjih kontroverz. Po načrtu bi Indija imenovala eno četrtino organizacije Združenih narodov, Pakistan pa drugo. Potem bi obe članici izvolili tretjo državo-posredovalko, ki bo predsedovala komisiji.

Ostali dogodki v organizaciji Z. N.

Na ostalih poljih so se v okviru organizacije Združenih narodov vršile debate glede atomske energije, Palestine in svobode tiska.

Rusija in Ukrajina sta zavrgle predlog, da pozoveta ruske veščake v Lake Success, da sodelujejo pri poiskusih za ustanovitev mednarodne agencije za kontrolo atomske energije.

Višji arabski odbor pa je bojkotiral načrte komisije Združenih narodov za delitev Palestine.

Pododbor za svobodo tiska je imel svojo drugo sejo in začel pisati izjavo glede svobode obveščanja.

Ameriški film obrekuje Rusijo pravi Rev. Melish

NEW YORK, 19. jan. — The National Council of American-Soviet Friendship je danes naslovil zahtevo na filmsko podjetje 20th Century Fox, da umakne svoj novi film "The Iron Curtain" (Železni zastor), ker da obrekuje sovjetsko ljudstvo.

Predsednik sveta je Rev. William Howard Melish, pastor iz Brooklyna, ki je obiskal Jugoslavijo in potrdil, da se tam vere ne preganja. Melish je izjavil, da film "The Iron Curtain" krši resolucijo organizacije Združenih narodov proti vojni propagandi.

Rev. Melish je pojasnil, da film temelji na izmišljeni povesti o špijonskem slučaju v Kanadi v zvezi z atomsko bombo in predstavlja rusko ljudstvo kot da se pripravlja za atomsko vojno proti Zedinjenim državam.

"Ta film ni nič drugega kot proti-ruski politični napad na celulozi," je rekel Rev. Melish.

O nasledniku župana

Councilman Thad Fusco je včeraj naznanil, da bo predložil resolucijo, po kateri bi v slučaju smrti ali odstopa župana njegovo mesto zavzel predsednik mestne zbornice, ne pa pravdni ravnatelj, kakor je sedaj določeno v mestnem čarterju.

Rusija nevarna, ker se čuti ogrožana, pravi Mrs. Roosevelt; potreben je takt

HYDE PARK, N. Y., 19. jan. — Mrs. Eleanor Roosevelt je danes v govoru pred Historično zvezo v Hyde Parku imela svoj prvi govor, odkar se je vrnila s seje Komisije za človeške pravice v Ženevi. Ona je predsednica komisije.

Mrs. Roosevela je v svojem govoru med ostalim rekla, da "ni govora, da so Rusi nevarni," in da v odnošajih z njimi ni potrebna samo moč, temveč tudi taktičnost.

"Ker smo starejši, moramo pokazati več razumevanja. Moramo jih miselno nadkriljevati," je dejala, potem pa dostavila, da "ako Zedinjene države ne najdejo poti, da bodo močnejše, tako da bodo Rusi delali z nami, bomo morali graditi za novo vojno."

"Mi smo najmočnejši narod na svetu," je nadaljevala Mrs. Roosevelt. "Na drugem mestu stoji Rusija. Ona je mlajša in se torej čuti manj varno. Zato v naših odnošajih ž njo ni dovolj, da samo pokažemo, da smo močni, temveč biti moramo tudi taktični."

Rekla je, da ako bi se Zedinjene države umaknile iz Evrope, ni dvoma, "da bi Rusija šla vsepovsod, kjerkoli bi mi odšli."

"Nobenega dvoma ni, da je Rusija nevarna. Oni infiltrirajo vsepovsod, kjerkoli morejo in bodo razširili svojo oblast, ako bodo mogli. Oni dejansko verujejo, da je njihov način edini za vladanje sveta. Mi moramo verovati prav tako močno v naš lastni način."

MORILEC V DOSMRTNI JEČI PREJEMA PENZIJO OD VLADE

Pravijo, da se zločinstvo ne izplača, dejstva pa je, da Stric Sam plačuje penzije veteranom, ne glede na to, če so bili spoznani krivi zločinov in sedijo v zaporu.

To je prišlo na dan, ko se je zvedelo, da Christian Van Dalen, 29 let, ki je bil nedavno v Clevelandu spoznan krivim umora prvega reda (zadavil je neko žensko), in bil obsojen v dosmrtni zapor, prejema od vlade $55.20 mesečne penzije. Ako bo Van Dalen dočakal 60 let, mu bo vlada izplačala skupno vsoto $20,000.

Uradniki v državni jetnišnici v Columbusu priznavajo, da Van Dalen ni edini kaznjenec, ki prejema vladno penzijo kot veteran, ampak niso hoteli podati drugih informacij.

Van Dalen bo očividno tudi upravičen do državnega veteranskega bonusa, katerega so volilci odobrili pri zadnjih volitvah.

Van Dalenova žena je te dni proti njemu vložila tožbo za razporoko in zahteva, da se ji izplača 45 odstotkov njegove penzije. Kadar ji sodnija razporoko dovoli,, bo upravičena samo do 30 odstotkov penzije, oziroma $16.56 za podporo njunih otrok.

Po zakonu se more penzija veterana ukiniti le, ako je obtožen in spoznan krivim izdajstva.

Uradni zapiski kažejo, da je bila Van Dalenu nakazana podpora za 40-odstotno nesposobnost, ki baje izvira iz naduhe, na kateri je trpel še pred vstopom v armado, ki pa se je od tedaj baje poslabšala.

Nov grob

ANNA DRAGOLA

Včeraj zjutraj je preminila v Mestni bolnišnici Mrs. Anna Dragola, rojena Pavich. Stara je bila okrog 75 let ter je bila rodom Srbkinja. Tu zapušča hčer Mrs. Mary Arlow, pri kateri je bivala na 1758 E. 33 St., sina Johna i ntri vnuke. Pogreb se bo vršil v četrtek popoldne ob 1. uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Save na E. 36 St.

Veselica in filmi

Progresivne Slovenke od krožka št. 3 v Euclidu, bodo imele 15. februarja svojo veliko plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Veselica se bo pričela po 8. uri zvečer, ker se bo točno ob 7. uri kazalo film iz stare domovine. Krožek se priporoča občinstvu za udeležbo.

Novi uradniki

Društvo "Tabor," št. 139 SNPJ je na svoji letni seji izvolilo sledeče uradnike za leto 1948: Frank Štemberger, predsednik; Rudolph Rozanc, podpredsednik; Anton Zeleznik, tajnik, St. Catherine Ave., telefon MI 3254; Josephine Grlica, tajnica; Josephine Gerlica, zapisnikarica; nadzorniki: John Fabjančič, R. Rozance in Frank Lukač. Seje se vršijo vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10. uri zjutraj v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave. in E. 109 St.

Ohio je zaostala v zadevi oskrbe za duševno bolne osebe

Župan Thomas A. Burke je včeraj pred Federacijo ženskih klubov izjavil, da je država Ohio ena najbolj zaostalih v deželi, kar se tiče oskrbe duševno bolnih oseb. Župan je v tej zvezi podal tudi nekaj nasvetov, kako naj bi se omejilo zločinstvo. Kot tri poglavitne točke je označil boljše vsiljevanje zakonov, izboljšanje ulične razsvetljave in zadostna oskrba duševno bolnih oseb.

"Mi vsi smo krivi, ker ni zadostno preskrbljeno za oskrbo duševno bolnih oseb," je dejal Burke. "To je predvsem problem državne vlade. Samo poslopja, ki bi se morala zgraditi za duševno bolne, ki se danes svobodno kretajo, bo veljala 75 milijonov dolarjev. Ena največjih ovir je, ker nimamo dovolj kvalificiranih ljudi, ki bi upravljali take zavode."

Država Ohio je določila 36 milijonov dolarjev za opravila obstoječih zavodov in za zgradnjo novih bolnišnic za duševno bolne, kar se ima izvršiti v tekočem letu.

Motorizirana policija ni rešila vseh problemov

Župan je med ostalim povedal, da ko je bila policija v Clevelandu leta 1940 motorizirana, se je pokazalo, da sistem poseda eno slabost — bilo ni na razpolago redarjev, ki so preje peš patrolirali določena okrožja. To se je delno popravilo lani, ko se je dodalo 185 mož, ki vršijo svojo službo peš.

Od javnosti je odvisno, je dejal župan, ako želi, da se potroši 8 do 10 milijonov dolarjev za izboljšanje ulične razsvetljave. Umor 8-letne Sheile Tudey je odkril, da je dvoje mestnih ordinanc, ki se jih slabo izvršuje, ker je premalo sodelovanja od strani staršev, je rekel župan. Ena ordinanca prepoveduje otrokom biti na ulicah pozno večer, druga pa prodajo cigaret mladoletnim osebam.

Naslove Američanov se v Nemčiji kupuje na črni borzi

BERLIN, 19. jan. — Nemški črnoborzijanci so našli še eden način, da bi izrabili svoje lačne sodržavljane.

Zadnje raketirstvo je, da so se na črni borzi pojavili naslovi posameznih Američanov, ki se prodajajo po 10 centov vsak, odnosno 10 naslovov za $1.

Kupec naslovov lahko potem piše pismo dotičnemu Američanu in ga prosi, da mu pošlje potom organizacije CARE kak paket, ali pa obleko. Iz podatkov, ki jih imajo na razpolago uradniki ameriške okupacijske oblasti je razvidno, da se to raketirstvo še ni v popolnosti razvilo, ampak da vseeno za mnoge pomeni lepe dohodke.

V Hamburgu je neki podjetni Nemec celo oglašal svojo "firmo" kot ustanovo za "Prodajo ameriških naslovov."

Imena in naslove Američanov dobijo črnoborzijanci iz predvojnih telefonskih knjig, raznih seznamov dobrodelnih ustanov in pisem, ki jih prejemajo poštni uradi.

Strabane, Pa. — Pri družini Frank Koklich so se oglasili rojenice in pustile prvorojenčka.

Baruch predlaga zvezo držav zapadne Evrope

V zvezo naj bi pristopile tiste države, ki so pripravljene, da gredo v vojno proti napadalcu

WASHINGTON, 19. jan.—Stari politik in svetovalec predsednikov Bernard M. Baruch je danes predlagal, da vse države, ki so pripravljene iti v vojno proti napadalcu, sklenejo zvezo.

Baruch je predlagal, da se države zapadne Evrope povežejo v politični, ekonomski in obrambni zvezi pod Združenimi narodi. Ta svoja priporočila je podal senatnemu odboru za zunanje odnošaje pri zasliševanju glede Marshallovega načrta.

Baruch je poudaril, da bo Marshallov načrt postavil deželo pred največjo preizkušnjo v njeni zgodovini. Da pa bodo kos tej preizkušnji, morajo Zedinjene države sprejeti pogumen in odločen program, da odbijejo strah pred inflacijo doma in vojno v inozemstvu.

Zedinjene države na čelu te "obrambne zveze"

Baruch je izjavil, da bi se v medsebojno obrambno zvezo vključilo Zedinjene države in druge dežele, ki so pripravljene, da se Ameriki priključijo. Cilj zveze pa bi bil, da se zajamči obrambo članic zveze pred napadalcem.

"Ko pravim, da se zajamči, imam v mislih odločno obljubo, da se gre v vojno za skupno obrambo, ako bi katera koli članica bila napadena," je rekel Baruch.

Po Baruchovem mnenju bi Amerika lahko prispevala k takšni zvezi s svojo produkcijo in ekonomsko stabilnostjo. Da se pa to stabilnost doseže doma, bi se moralo podvzeti vrsto ekonomskih mer, kot stabilizacijo plač, obnovo vsaj 50 odstotkov davkov na pretirane dobičke, nadaljevati s kontrolo rentov, odložiti vsako znižanje davkov vsaj za dobo dveh let in odložiti izvedbo manj važnih federalnih, državnih in občinskih projektov s tem, da se da prednost gradnji stanovanj, šol in bolnišnic.

Angleži apelirajo, da se pošlje hrana v Nemčijo

V zvezi z Marshallovim načrtom pa državni tajnik Marshall in uradniki armade razmotrivajo o nujnem apelu Angležev, da se prej ko mogoče pošlje hrano v Nemčijo. Ta apel uživa največjo prednost, ker nemiri med nemškim delavstvom stalno rastejo.

Republikanski senator Robert A. Taft je izjavil, da so republikanski voditelji pripravljeni na kompromis za odobritev začetnih $4,000,000,000 za financiranje Marshallovega načrta, kar pomeni za $2,800,000,000 manj kot pa je "minimalna zahteva" predsednika Trumana.

V solnčni Californiji

V sončni Californiji, odkoder pošilja najlepše pozdrave vsem znancem in prijateljem, so se podali na parmesečni oddih poznani Mr. Mike Gole iz 1478 Warrensville Center Rd., Cleveland Heights, O., njegova hči Vera in zet Albert Peterca. Podali so se k Mr. Victor Petercu, očetu Alberta. Prijatelji jim lahko pišejo na naslov: Mr. Mike Gole, 1768 Valley Blvd., Rt. 1, Box 916, Fontana, Calif.

Stavka nemških delavcev se širi v ameriško zono

BERLIN, 19. jan. — Stavke nemških delavcev, ki so izbruhnile v zvezi s stanjem prehrane, so se iz angleške zone razširile v ameriško. Delavci v Porurju pa so zagrozili s splošno stavko, ako se položaj do petka ne bo izboljšal.

V Wiesbaden-Biebrichu je zastavkalo več kot 2,000 delavcev, ki so protestirali proti znižanju odmerkov masti. To je prva takšna stavka v ameriški okupacijski zoni.

V Kasselu, ki se nahaja na severnem delu ameriške zone, je predsednik nemških delavskih unij Paul Pfetzig izjavil, da se 65,000 nemških delavcev nahaja v kritičnem položaju in da bo potrebno samo malo spodbude, da bodo ti delavci storili isto, kar so storili v Porurju.

Tudi v Monakovem se predvideva, da bo prišlo do stavke in sicer že jutri. Bavarska vlada je zavrgla zahteve delavstva, da se uvede bolj strogo racioniranje in da se zapre vse luksuzne kavarne.

V Porurju so delavski voditelji sklicali za petek sestanek in ako ne pride do izboljšave stanja prehrane, utegne priti do splošne stavke.

*

Rusija proti združitvi zon v zapadni Nemčiji

BERLIN, 19. jan. — Ruski maršal Vasilij Sokolovski namerava jutri na seji Zavezniškega kontrolnega sveta napasti namene, da se združi v zapadni Nemčiji angleško in ameriško okupacijsko zono.

Policija je lani izdala mnogo "parking tiketov"

Lani je clevelandska policija izdala nič manj kot 215,837 parking tiketov, za katere so avtomobilisti plačali $238,590. Prejšnje leto so dohodki iz tega vira znašali samo $148,695. Tudi število pešcev, ki so plačali globe radi prometnih kršitev, je zelo poskočili. Lani je 7,542 "jaywalkerjev" plačalo $6,463, dočim so prejšnje leto skupne globe iz tega vira znašale samo $1,167.

Te številke so bile objavljene, ko je policija včeraj razposlala "zadnja svarila" 30,293 avtomobilistom, ki še niso plačali lanskih "parking tiketov", in tudi 1,225 "jawwalkerjem", ki so zanemarili plačitev glob.

Razprodaja čevljev

V Mandelnovi trgovini na 6107 St. Clair Ave. imajo v teku veliko razprodajo na čevljih za moške, ženske in otroke, ker se želi napraviti prostor za pomladansko zalogo. Sedaj dobite čevlje po $1, ki so zlasti pripravni za pošiljke v staro domovino.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KAKO SE RAZDIRA ENOTNOST V NAŠIH VRSTAH

I.

Napredni ameriški Slovenci se nahajamo v borbi za obrambo našega tiska, ki ga potom tožb kaplana Gabrovška za $1,200,000 ogroža ista reakcija, ki je že dolgo časa na delu, da bi uničila sleherno progresivno ustanovo in organizacijo ameriških Slovencev. Ta reakcija poskuša, da bi v vrstah samih ameriških Slovencev zasejala razdor in sovraštvo, da bi tako v kalnem lažje ribarila. Metode tistih, ki stojijo v ozadju te Gabrovškove tožbe in domobransko-klerikalne Ameriške Domovine, so dovolj znane, saj jih sama A. D. razkriva dan za dnevom.

Podcenjevati te napore reakcije bi bila velika zmota. Vsi napredni ameriški Slovenci, brez razlike h kateri organizaciji pripadajo, kakšno je njih mišljenje o tej ali pa oni zadevi, morajo ostati brezpogojno združeni in enotni, ako želijo, da se porazi peklenske namene te klerikalno-begunske reakcije. Pri tej borbi, ki je zadeva vseh nas, ki je stvar naše enotnosti, bi se moralo pozabiti na vse osebne predsodke, ki škodujejo naši enotnosti in obrambni akciji. Predvsem je potrebno, da se to vpošteva v naših lastnih vrstah.

Ko pravimo, da moramo graditi in še bolj utrditi enotnost v naših lastnih vrstah imamo pri tem v mislih nekatere pojave v naši lastni sredini, ki jih še vedno potrpežljivo toleriramo, ker je v to vpleteno zgrešeno tolmačenje svobode tiska. V mislih imamo v prvi vrsti delovanje nekega Barbiča, ki v "Prosveti" in "Proletarcu" postavlja nasproti vsem naporom in nesebičnemu trudu naših najbolj delovnih naprednih javnih in kulturnih delavcev svoje malenkostne in brezpomembne zadeve z očitnim namenom, da akciji za obrambo našega tiska škoduje.

Seveda na tega Barbiča, ki si svobodo tiska tolmači na ta način, da morajo vsi časopisi brezpogojno priobčati vse dopise, ki jih on pošlje za priobčitev, bi se sploh ne izplačalo ozirati, ako bi ne šlo, kot smo rekli, za poskuse, da se znotraj naših lastnih vrst škoduje tej akciji za obrambo našega tiska.

Da bo vsa nesmiselnost takšnega početja tega Barbiča bolj jasna, bomo tu analizirali dotične njegove razdiralne članke.

V članku, ki je bil priobčen v "Proletarcu" z dne 10. decembra 1947 pravi B. med ostalim tudi to-le:

"Naš metropolski list Enakopravnost se bori za svobodo tiska dočim meni ne prizna svobode, da bi se tiskal nji poslani dopis, niti Tonetu Šabcu, ki je bil urednik Enakopravnosti. Sedanji urednik Ivan Bostjančič ni dovolil svobode tiska dopisu, ki ga je tja poslal Šabec. . ."

Kot razvidno se tu Barbič poteguje za svojo osebno svobodo tiska in za svobodo tiska urednika "Glasa SDZ" Šabca. Da ima ta Barbič neki poseben interes, da se poteguje tudi za Šabca, je popolnoma jasno tudi iz njegovega drugega dopisa v "Proletarcu" z dne 7. januarja. Tam med ostalim pravi:

"Nedavno sem bral protest v naši Enakopravnosti zoper glavnega blagajnika Slovenske dobrodelne zveze Joško Penkota, z opombo, da jim ga njih zvezino glasilo ni hotelo priobčiti. **Kolikor je meni znano tisto glasilo ne sme priobčati polemičnih zadev, ker niti urednik (Šabec) ni smel tega storiti v svoj zagovor.**

Barbič očitno smatra, da je vse v redu s "svobodo" tistega glasila ("Glas SDZ"), ki "ne sme priobčati polemičnih zadev" in tam seveda ne išče dlake v jajcu. Povsem drugačno pa je njegovo stališče napram glasilu SNPJ ("Prosveti"), ko gre za njegove lastne polemične dopise. O tem piše v "Prosveti" z dne 9. januarja med ostalim sledeče:

"Enakopravnost in Prosveta bosta pa odločali kakor do sedaj čigav dopis sme v tisk in čigav ne. Saj imate vsi trije cenzuro (zaradi lepšega meče Barbič oba omenjena časopisa v isti koš z A. D.!)

Po Barbičevem mnenju je pravilno, **da ima "Glas SDZ" pravila, na podlagi katerih urednik Šabec ne sme priobčati polemičnih dopisov in ta pravila ne označa za cenzuro. Toda pravila SNPJ, po katerih urednik Prosvete tudi ne sme priobčati razdiralnih polemičnih dopisov, ki celi organizaciji samo škodujejo, označa ta Barbič za cenzuro!** Torej uredniku "Glasa SDZ" Barbič prizna pravila, uredniku Prosvete ali pa Enakopravnosti pa jih ne pripozna!

(Dalje prihodnjič)

UREDNIKOVA POŠTA

Dve pismi iz stare domovine

Te dni sem prejel dvoje pisem iz stare domovine, iz Logatca od mladega 16-letnega dekleta in iz Grajske vasi v Savinski dolini na Štajerskem od 64 let stare ženske, ki obe prosita za kakršno koli obnošeno obleko in obutev. Dekletce bi še rado hodilo v šolo pa nima obleke in milo prosi za pomoč. Pismi se glasita:

Logatec 27—12—47.

Spoštovani gospod:

Najprvo vas pozdravljam, čeprav Vas popolnoma nič ne poznam. Vem, da se Vam bo čudno zdelo kako Vam jaz morem pisati, toda Vas prosim, oprostite mi. Jaz sem namreč dijakinja revnih staršev, imam 3 gimnazije, rada bi naredila še 4 in malo maturo, pa ne morem, ker mi moji starši ne morejo kupiti niti ene obleke. Zato sem morala prekiniti šolo. Dala mi je ena žena naslov od Vas in je rekla, da se naj na Vas obrnem in prosim za kakšno ponošeno obleko. Ali ste kaj poznani z ono ženo ne vem?

Sklenila sem, da Vas poprosim za kakšno ponošeno obleko, da bi nadaljevala šolo. Naj Vam popišem naše siromaštvo. Namreč mi smo zelo revni, nas je bilo 9 otrok, 4 so umrli, 5 nas je živih, kar je bilo starejših, so umrli, mi mlajši smo pa ostali živi.

Oče že ne dela 9 mesecev ima revmatizem, mati je pa izčrpana od otrok, torej jaz sem stara 16 let, drugi so pa mlajši, brat ima 13 let, dve sestri sta stari ena 10, ena 9 let in ena je še mlajša, je šele 6 let stara.

Jaz imam eno obleko naj bo v delavnik ali v nedeljo, moja mati kar je imela je za nas otroke vse porabila, sedaj še sama nima nič, kupiti pa ne moremo nič, zato sem jaz sklenila in v imenu moje matere Vas prosim, bodite tako dobri, ako nam morete poslati kaj ponošenih oblek, da se rešimo vsaj najhujšega, da bi še lahko šli saj potem na kakšno delo.

Verjemite mi, da moja draga mati ne more nikamor in mi vsi smo enaki. Drugi dobijo vse polno iz Amerike mi pa nimamo enega človeka, da bi nam kaj dal.

Dragi gospod prosim ako bi bili tako dobri, da bi se nas usmilili, jaz bom za Vas vedno molila in Boga prosila, da bi Bog Vam vse povrnil in stotero poplačal, ako bi Vi mogli kaj poslati in nam pomagati. Kadar pa pridem do službe in zaslužka bom pa jaz Vam pomagala kar bo v moji moči. Torej oprostite mi, da se drznem Vas prositi. Človek v zadnji sili vse stori samo, da bi olajšal breme svojim staršem. Tu Vam priložim mojo sliko, ker sem se dala slikati za dijaško knjižico leta 1946. To je bila moja edina obleka, sedaj sem popolnoma brez oblačil. Težko mi je to pisati, toda moram in ponovno prosim, ako imate kaj starih ponošenih oblek, prosim, da bi bili tako dobri in me rešili.

Sedaj Vas lepo pozdravljam in prosim ne zamerite mi te iskrene prošnje. Ko bi Vi vedeli kakšni reveži smo, vem, da bi ne odrekli moji prošnji. Tukaj je moj naslov: Marija Igličar, Gor. Logatec 23, Slovenija, Jugoslavija.

*

Iz tega pisma se vidi kako bi rado mlado dekletce pomagalo staršem in sestram in bratu in sebi. Morda bo kdo, ki čita to pismo, mogel kaj poslati. Poštnino povrnem, ako mi javite.

*

Drugo pismo se glasi:

21—12 1947.

Spoštovani gospod:

Slučajno sem čitala Vaš naslov v časopisu in prosim, da mi oprostite, da se Vas upam nadlegovati z mojo prošnjo. Prosila bi Vas, gotovo veste za kakšno dobro gospo, ki bi mi lahko kaj poslala kakšno staro obleko ali kakšno obutev. Sem že stara 64 let in še delam nekaj, vendar premalo za hrano in obleko, Slišim zmerom kako ameriški Slovenci pomagajo svojim rojakom posebno, če ima kateri kakšne sorodnike tam. Tudi jaz sem imela strica a žal je že umrl, pisal se je Janez Strehar. Dobrodošla je vsaka stvar, če bi kaj dobila upam pa, da ne prosim čisto zastonj.

Želim vsem ameriškim Slovencem srečno in veselo Novo leto. Naslov: Ivana Friškovic, Grajska vas, 62, pošta Gomilsko Savinjska Dolina, Slovenija, Jugoslavija.

*

Morda kak rojak iz lepe Savinjske doline na zelenem Štajerskem čita to pismo in bo kaj poslal tej postarni ženi.

Ludvik Medvešek,
6409 St. Clair Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

O raznih kulturnih in društvenih dogodkih

Dasi so nekoliko zakasnele te vrstice glede voščil za srečno in uspešno tekoče leto 1948, toda s prisrčno željo, da bi naše društvo Collinwood Hive št. 238 (The Macc.) rodilo najboljše uspehe vseskozi v nastopnih mesecih in to za v procvit naselbine kot svojih zvestih članic, je brezdvomna želja spodaj podpisane.

V prijazno obvestilo vsem onim cenjenim sestram, ki se ne utegnejo udeleževati mesečnih sej, javljam tem potom sklep minule glavne letne seje, da se bo naša prihodnja veselica vršila v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. dne 18. aprila tekočega leta.

Vstopnina bo malenkostna in vsaka članica je, oziroma bo primorana vzeti vstopnico. Zato je več kot prav, da si vse rezervirate dotični večer za to društveno prireditev.

Izvoljen je bil isti odbor kot smo ga imele do sedaj, z izjemo dveh nadzornic. Seje se vršijo redno vsak drugi ponedeljek v mesecu v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., kamor naj se hodi od sedaj naprej plačevati tudi društveni asesment in ne več na dom tajnice. Prosim, da se to blagohotno vpošteva.

K proslavi 20 letnice obstoja podružnice št. 18 Slovenske ženske zveze dne 22. maja vabim vse cenjeno občinstvo kot tudi ostale podružnice te organizacije. Odbor ima namen skrbno in zanesljivo pripraviti vse, kar je potrebno ob takšnih pomembnih prilikah. Se toplo priporočamo vse članice za obilen poset.

Namen teh vrstic je tudi iskreno čestitati igralcem dramskega odseka "Naša Zvezda", ki so v nedeljo 11. t. m. vprizorili na odru društvenega doma v Euclid, O. v popolno zadovoljstvo mnogoštevilne publike nadvse komično burko "Vaška Venera". Tako prisrčno se nismo nasmejali že dolgo, dolgo . . . Ta presneta kranjska kri, kako tipično zna proizvajati probleme in značaje naše narodnosti, mi je v veselem priznanju privrelo iz srca. No, za to malenkost vstopnino pa smo imeli užitka na kozolce, se je nekdo izrazil s srečnim nasmehom.

Torej cenjeni igralci, vsi od "Tiškovih" naprej do tipičnega karakterja življenja polne Špele, vsem prave narodne čestitke k uspehu podane igre!

Da bi se med cvetočo euclidsko naselbino res uresničila že dolgo izražena želja po večji kulturni stavbi, je popolnoma logična ideja zavednih ondotnih rodoljubov. Narod naj vpošteva vsa krepostna zanimanja za ta cilj in poseča tudi v bodoče v tolikšnem obsegu raznovrstne priredbe in ako bo to tako, ne bo daleč čas, ko se bo lahko zgradilo obširnejšo stavbo, ki bo v čast in ponos rojakov v Euclidu.

Josephine Praust.

Kaj pravijo člani SNPJ?

(A. D. zanima, kaj pravijo člani SNPJ v zvezi z Gabrovškovo tožbo, katere namen je, da uniči napredne slovenske časopise v naši deželi.

(Od časa do časa bomo priobčali v tej koloni odgovore posameznih društev.. Kot smo rekli: v tej borbi proti poizkusom reakcije, da uniči napredni slovenski tisk stojimo vsi skupaj enotni baš zato, ker na ogroža skupna nevarnost.

(Verujemo, da bodo tudi ostala društva [ne samo SNPJ, ampak tudi ostalih podpornih organizacij] odgovorila tej nenavadni radovednosti A. D.)

*

Dru. 48 SNPJ za borbo proti tožitelju naprednih listov

Barberton, O. — Na redni seji društva 48 SNPJ, ki se je vršila 4. januarja, je članstvo razmotrivalo o tožbi, ki jo je naperil kaplan Gabrovšek proti Prosveti, Enakopravnosti in Proletarcu, ter se izreklo za borbo proti tožitelju. Naše društvo je zaeno pripravljeno pomagati gmotno in moralno, da se porazi črna reakcija.

Dolžnost slehernega naprednega zavednega državljana je, da se bojuje za svobodo tiska! Ne smemo dopustiti, da nam bi reakcija uničila naše napredne časopise, zato je priporočljivo, da vsak naročnik zgoraj imenovanih časopisev daruje gotovo vsoto v sklad za svobodo tiska, kajti advokati le tedaj dobro zagovarjajo stranko, kadar vedo, da bodo dobro plačani. Priporočljivo bi bilo, da bi vodstvo Odbora za svoboden tisk napravilo obširno agitacijo za prispevke v ta sklad.

Alois Ocepek, tajnik.

*

Barberton, O.—Seja naše federacije se je vršila 28. decembra v dvorani društva Domovina na 14. cesti. Zastopniki so soglasno osvojili predlog, da federacija stoji na braniku za svobodo tiska in če bo potrebno, bomo podprli boj proti črni reakciji tudi finančno.

Federacija tudi apelira na vsa društva, spadajoča k federaciji, da stojijo na braniku za naš tisk. Tisti, ki smo pri jednoti že 40 ali več let, vemo o bojih, ki smo jih imeli ob času ustanovitve jednote. V vseh vseh bojih smo zmagali in bomo tudi v temu. Ob času rojstva naše jednote so črnosuknježi kričali, da se je rodilo mrtvo dete, toda pošteno so se zmotili, kajti tisto dete je danes orjak, katerega niso mogli uničiti v preteklosti in ga tudi ne bodo sedaj.

Ne, reakciji ni uspelo do sedaj in ji ne bo v bodočnosti. Ustava Zedinjenih držav nam jamči svobodo tiska. Mi, Slovenci, ki delamo po tovarnah, plavžih in rudnikih že 30 in 40 let, smo pomagali to državo spraviti gori, zato bomo tudi zahtevali svoje pravice.

Tistemu, ki toži slovenske liste, bi svetovali, da dela kakšno koristno delo in dobi naj karto za socialno oskrbo ter prime za kramp in lopato, ko bo pa izpolnil 65 let, bo pa dobil starostno podporo.

Na letni seji je bil izvoljen sledeč odbor za tekoče leto: Leo Bregar, predsednik; Lovrenc Frank, tajnik-blagajnik; Mary Šuštaršič, zapisnikarica.

Lovrenc Frank, tajnik.

*

Društvo Orel SNPJ obsoja napad na slovensko časopisje

Pueblo, Colo. — Na seji društva Orel, št. 21 SNPJ, katera se je vršila 4. januarja, je članstvo razpravljalo o tožbi, katero je naperil Franc Gabrovšek proti Prosveti, Proletarcu in Enakopravnosti ,ter prišlo do zaključka, da se da popolno moralno in finančno pomoč, da se utihne vatikanske agente.

Društvo je na tej seji dalo tudi malo podporo ($25) v svrho boja proti reakciji. Naše društvo ne bo tudi v prihodnosti pozabilo, s kom imajo napredni listi opravka v današnjih kritičnih dnevih.

Frank Pechnik, predsednik;
Rose Radovich, tajnica;
Ludvig Yoxey, blagajnik.

Vojni zločinec in izdajalec Likar obsojen na 12 let prisilnega dela

Pred sodiščem goriškega okrožja je bila v sredo 12. dec. razprava proti vojnemu zločincu in izdajalcu Ludoviku Likarju, bivšemu županiku v Spodnji Idriji, ki je aktivno sodeloval s sovražnikom in pomagal pri zatiranju in mučenju naših ljudi ter jih pošiljal v zloglasna fašistična taborišča.

Po opravljenih formalnostih in po prečitanju obtožnice, se je pričelo zaslišavanje obtoženega Ludovika Likarja, bivšega župnika v Sp. Idriji. Obtoženec je trdovratno zanikal vse zločine, ki jih je izvršil med narodno osvobodilno borbo. Njegovi izgovori so bili včasih tako smešni, da se mu je prisotno ljudstvo smejalo. Ljudje so se čudili, kako da je obtoženec pozabil na vse zločine, ki so bili izvršeni po njegovi krivdi, dočim se je podrobno spominjal vsakega dogodka, ki bi karkoli bil njemu v prid.

Obtoženi Ludovik Likar je predvsem kriv, ker je organiziral obveščevalno mrežo, ki so jo sestavljali domači izdajalci. Dajal jim je navodila, da ga naj obveščajo o gibanju partizanskih edinic in o pristaših narodno osvobodilnega gibanja. Obtoženec je zanikal, da bi namenoma organiziral obveščevalno mrežo in da bi obveščal Nemce in domobrance. Priznal je, da se je z njimi srečaval le slučajno ter da je med drugimi novicami morda govoril tudi o osebah, oziroma družinah, ki so jih Nemci zaprli. Priznal pa je, da je dal Nemcem podatke o družinah Carl i Velikanja, ki so ju Nemci preganjali. Iz zaslišanja prič je razvidno, da so Nemci vedno klicali na komando obtoženega Likarja, kadarkoli so aretirali kako skupino pristašev OF in po obtoženčevih izjavah aretirane izpustili ali pa odpeljali v internacijo. Neki nemški oficir je rekel Mariji Carl, ko je bila aretirana, da bo z njo tako, kakor bo odločil župnik. Materi Mošnikove Pavle, ki so jo Nemci aretirali, mučili in ustrelili, je na njeno prošnjo, da bi interveniral pri Nemcih, je dejal. "Prosil sem za vas, molil sem za vas, da bi se spreobrnili, vendar me niste poslušali, zato naj vas sedaj zadene božja kazen." To je mati Pavle Močnik tudi kot priča pred sodiščem potrdila. — Obtoženi Likar je užival pri Nemcih tako zaupanje, da so celo za živilske nakaznice hoteli imeti njegovo pismeno mnenje o prosilcu. — Mnogo takih njegovih izjav so varnostni organi pri preiskavi na njegovem domu tudi zaplenili.

Kako podel je obtožencev značaj, jasno priča dogodek, ko je ujetemu in ranjenemu partizanu Bizjaku pljunil v obraz, kar je tudi Bizjak, ki je po naključju ostal živ, kot priča potrdil. Tudi na razpravi je obtoženi Likar skušal zagovarjati vse podlosti in zločinstva Nemcev ter domačih izdajalcev, češ da so Nemci "požigali le tam, kjer so bili napadeni".

Zločinsko delovanje obtoženca se ni omejevalo samo na čas med narodno osvobodilno borbo. Tudi po vojni, ko je videl, da ljudstvo obnavlja svojo domovino in se bori za boljše življenje, je izrabil vsako priliko, da bi oviral delovni polet našega ljudstva, ker mu je ta polet, po njegovem mnenju, izpodnašal noge. Oznanil je s prižnice, da je prostovoljno delo smrtni greh. Kot veroučitelj je vzgajal mladino in jo skušal odvrniti od Osvobodilne fronte, češ da je komunistična, da preganja vero in duhovnike, da vzgaja mladinska organizacija mladino za zločinstva in nemoralno življenje. — Poslužil se je 14-letne Angelce Kavčič in jo nagovoril, da je napisala več grozilnih pisem njemu in sami sebi, kot da so ta grozilna pisma pisali pionirji. Iz pisem, ki so jih prav tako zaplenili varnostni organi, je razvidno, kakšne posledice je imela njegova vzgoja na 14-letno Kavčič Angelco, ki je tudi potrdila, da ji je župnik ob neki priliki dejal, naj še naprej tako dela, če pa bo zaradi tega trpela, bo pa dobila mučeniško krono.

Po končanem dokaznem postopku je obtoženec prosil sodišče za milo kazen ter priznal pred vsem ljudstvom svojo sokrivdo za gorje, ki so ga povzročili okupatorji in domači izdajalci v njegovi župniji.

Že v teku razprave je obtoženec priznal, da je za svoje delovanje dobival taka navodila od svojih predpostavljenih, zlasti od znanega fašističnega škofa Margotija. Izjavil je tudi, da je razširjal propagando proti narodno osvobodilnemu gibanju, ker je mislil, da komunizem preganja vero.

Kljub temu, da je primorsko ljudstvo verno, noče imeti duhovnikov, ki so bili zločinci in izdajalci, ker so se oskrunili s krvjo lastnega naroda. Zato so med razpravo rudarji iz Idrije in člani masovnih organizacij O F poslali sodišču veliko število resolucij, v katerih zahtevajo strogo in pravično kazen za izdajalca Likarja. Naše ljudstvo ni maščevalno, vendar je glede na to, da je župnik Likar tudi po vojni nadaljeval svoje zločinsko delo, zahtevalo, da se župnika izroči ljudskemu sodišču. Upoštevajoč zahtevo ljudstva, je sodišče proti župniku uvedlo preiskavo.

Na podlagi dokazov, izjav prič in priznanja obtoženca na razpravi, je bil bivši župnik Ludovik Likar obsojen na 12 let odvzema prostosti s prisilnim delom in na 4 leta izgube političnih pravic.

POLJSKA ŽELI MIR Z RUSIJO

NEW CONCORD, O., 19. jan. —Včeraj je tu govoril skupini študentov na Muskingum Collegu poljski ambasador Jozef Winiewicz, ki je izjavil, da sedanji rusko-poljski odnošaji predstavljajo ključ miru v Evropi.

Winiewicz je poudaril, da je Poljska sklenila mir s svojo veliko sosedo Sovjetsko zvezo v interesu svoje lastne varnosti.

GRČIJI BO VRNJENO NJENO ZLATO

ATENE, 19. jan.—Šef ameriške misije v Grčiji Dwight Griswold je danes naznanil, da bo kmalu iz Amerike poslano v Grčijo zlato v vrednosti $10,800,000, ki naj bi pomagalo pri pobijanju inflacije.

Griswold ni zadovoljen z načinom, s katerim grški monarhisti obravnavajo "ekonomski" program v odnosu na ameriško pomoč. Rekel pa je, da je obvestil vlado glede sporazuma o zlatu, ki se sedaj nahaja v Federal Reserve banki v New Yorku.

Chicago. — Andrej in Anna Miško, znana Cikažana, sta se vrnila iz Floride, kjer sta bila mesec dni na obisku pri hčerah in sinu, ki žive v Miamiju.

Kaj izjavljajo repatriirani begunci ob vrnitvi v Jugoslavijo?

Pred zmagovito Jugoslovansko armado je leta 1945 pobegnilo v inozemstvo mnogo vojnih zločincev. Skupno z njimi je pod vplivom njihove propagande odšlo tudi mnogo zapeljanih in zaslepljenih pripadnikov kvizlinških vojaških enot, poleg tega pa tudi civilnih oseb, ki niso ničesar zagrešile proti narodno osvobodilnemu gibanju. Mnogi med njimi so že spregledali in se naveličali večnega potikanja po taboriščih ter si želijo nazaj v domovino. Zločinci uporabljajo laži, klevete, grožnje, da bi jih odvrnili od povratka. Kljub hudi gonji proti novi Jugoslaviji, grožnjam četniških, ustaških in belogardističnih vodij ter težavam, ki jim jih delajo zavezniške oblasti ob vrnitvi, se jih je doslej že mnogo prijavilo za povratek, precej se jih je že vrnilo.

Repatriirani begunci zapisujejo svoje misli, vtise iz prihoda v domovino ter svoje težko življenje v taboriščih v knjigo pritožb repatriirancev, ki je v bazi za repatriacijo v Divači. Priobčili bomo iz te knjige nekatere izjave:

"Napočil je težko pričakovani dan, ko se vračamo v našo lepo domovino Jugoslavijo. Tukaj so nas sprejeli z največjo vljudnostjo, čeprav moram odkrito priznati, da si niti te prijaznosti nismo zaslužili. Danes smo šele uvideli, kako nespametno je bilo, da smo si pustili trobiti v ušesa nesramno propagando tistih, ki skrivajo svoje okrvavljene roke za onimi, ki morda niso prav ničesar zakrivili. Vsak dobi svoje plačilo in tudi ti ne bodo ostali brez njega. Odgovarjali bodo za vse zločine, ki jih imajo nad seboj, odgovarjali pa bodo tudi za to, ker so nam požrli lepa leta ravno v dobi, ko bi nas domovina najbolj potrebovala. Pripravljeni smo nadomestiti vse, kar smo zamudili, nudili bomo domovini na razpolago vse naše moči, da popravimo to, kar so nam skuhali nesramni zločinci." — Tako pišejo Holešek Stanko, Milan Štruc, Danica Štiblic, Ban Vinko Napotnik Anton in Spiljak Alojz, ki so se skupno vrnili v domovino dne 8. julija 1947.

"Podpisani se vračam iz begunstva v Italiji v domovino. Zelo prijazno so mi naredili dokumente na jugoslovanskem poslaništvu v Rimu, ki mi je že prej dalo točna navodila za vrnitev. Baza za repatriacijo me je izredno ljubeznivo sprejela, postregla in mi v vsakem oziru pomagala. Na mojem potovanju v domovino mi je naredila baza za repatriacijo v Divači najboljši vtis, za kar se ji najlepše zahvaljujem." — Tako piše dr. Matija Slavič, bivši rektor ljubljanske univerze, ki se je vrnil 28. julija 1947 v domovino. Sedaj je bogoslovni profesor v Ljubljani.

"Podpisani Frlič Pavle iz Žirov nad Škofjo Loko sem srečno prišel iz Italije na jugoslovansko ozemlje. Tu sem bil prisrčno sprejet in se mi ni zgodila nikakršna krivica. Sedaj sem šele uvidel, da so same laži, kar po lagerjih govorijo!"

"Dve leti sem poslušal propagando v Italiji, kako je, če se vrneš domov, da te takoj za eno glavo zmanjšajo. Jaz sem se vrnil in nisem mogel verjeti, kako prijazno so me sprejeli in me poslali domov." Tako piše Karas Mihale.

"Po dolgih štirih letih se zopet vračamo v domovino . . . . Res mnogo sem zagrešil, pa bom sedaj za to bolj priden. Dolgo sem poslušal fašistično propagando, in hvala bogu me je le zadosti izučilo in sem se odcepil od te nevarne poti vstran" — tako piše Linič Ljubomir, ki se je vrnil 11. julija 1947.

"Že prvega dne sem se počutil kot prerojen, ko sem se rešil domačih izdajalcev, ki neumorno širijo propagando proti nam in s tem našim poštenim ljudem ovirajo povratek v domovino. Jaz bi bil najsrečnejši, če bi se vrnili vsi, da zgradimo vse, kar so nam fašisti uničili — tako piše Linic Ljubomir, ki se vrnil v domovino 17 sept. leta 1947.

"Zelo mi je žal, da nas je tako malo prišlo in ker ni tistih, ki so zaslepljeni zaradi propagande. Mnogi pošteni ljudje bi se radi vrnili, toda fašisti jih strašijo pred tem! — Tako piše Stojanovič Radmilo, ki se je vrnil v domovino 21. julija 1947.

"Z nekakšnim strahom smo prestopili mejo dežele, ki jo slikajo v najslabši luči, toda takoj smo uvideli, da so vse te govorice le podle laži . . . " pišejo Roškar Anton, Šoštarič Jože, Pongračič Lado, Leopold Jezernik in Farkaš Jože.

Podpisana Sertič Slavka in Matutinovič Jožica ne moreva opisati gostoljubnosti naših tovarišev, ko sva prišli sem. V Trstu je bilo mnogo propadlih tipov, ki so naju odvračali od vrnitve, pa na to nisva polagali važnosti. Za vsakega, ki čuti za svojo domovino, je boljše, da se vrne domov . . . ne bo se kesal . . . "

"Skupina 28 vračajočih se Slovencev na svoje domove s pesmijo, ljubeznijo in hvaležnostjo pozdravlja svojo osvobojeno domovino, želeč ji služiti v miru, borbi, trpljenju, obnovi in predvsem v pravi domovinski ljubezni. Iskreno se zahvaljujemo upravi baze za repatriacijo za vso gostoljubnost. Očetu kuharju se zahvaljujemo za okusno in dobro pripravljeno hrano, želeč naj bi kmalu okusili njegovo kuharsko sposobnost še zadnji repatriiranci." Tako pišejo Vidrih, Avšič, Horvat Alojz, Žitnik, Kukovec, Krulec Ivan, Krulec Dominik, Ferk Anton, Brumec, Kovačič Franc, Bračun Andrej, Mežnarič Marko, Pokrivač Bolfenk, Kamenšek Anton, Vidmar Ladislav, Cehtl Alojz, Rakošek Gabrijel, Muršenc, Fekonja Peter, Žagar Ivan, Pos Albin, Kajtna Karl, Osep Ignac, Rebernik Fr., ki so se vrnili 23. junija 1947.

Premrov Antonija je poslala zbirni bazi v Divači sledeče pismo: "Podpisana Premrov Antonija iz Martinjaka pri Cerknici se vam iskreno zahvaljujem za topel sprejem, ki sem ga bila deležna ob povratku v domovino. Nahajam se začasno pri svoji sestri v Ljubljani. Tu v Ljubljani vidim, kako se vse trudi in pomaga pri obnovi domovine, nihče ne strada, nikomur se ne godi krivica. Sedaj vidim še bolj živo, kako grdo so nas slepili in nas zavajali. In žal mi je, da se nisem vrnila že poprej in v srce se mi smilijo naši ubogi zapeljani ljudje, ki še tavajo v tujini. Prosim vas odpošljite priložena pisma, namenjena znancem, ki tudi hrepene po vrnitvi v domovino. Zdravo — Premrov Antonija, v Ljubljani 8. okt. 1947.

To so odlomki iz knjige "Pritožbe repatriirancev" v Divači. Repatriirani begunci sami odgovarjajo lažem in klevetam reakcijonarnega tiska o usodi repatriirancev v Jugoslaviji.

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

SLIKE IZ JUGOSLAVIJE

Prva tovarna, ki je bila zgrajena v naši petletki, je "Novoteks" v Novem mestu

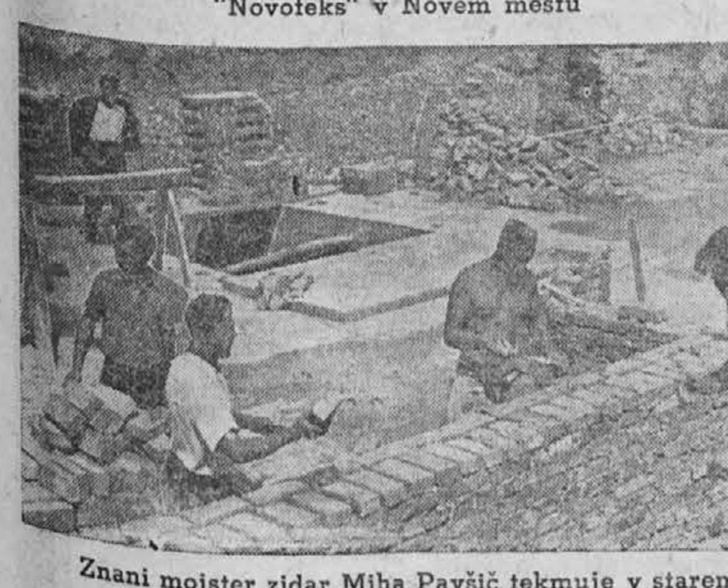

Znani mojster zidar Miha Pavšič tekmuje v starem načinu zidanja opečnega zidu

Delavka Fabjan Ivanka, betonerka Ferjanovih nosilcev je pri svojem delu prekoračila normo za 100%

Lep razvoj kmetijstva na otoku Krku. Ta otok ima pogoje, da se bo lahko na njem v bližnji prihodnosti razvilo kmetijstvo, ki bo zalagalo z živežem združeni mesti Sušak—Reka. Na Krku je zelo razvito vinogradništvo. Na leto pridelajo okrog 500,000 hl izvrstnega vina. Prav tako pridelajo mnogo oliv in smokev. Letos so začeli graditi sušilnice za sušenje smokev. Z melioracijskimi deli bodo pridobili še precej rodovitne zemlje.

"Mladinska knjiga" in mladinska literatura v Sloveniji

Mirne duše lahko trdimo, da je bila naša mladinska literatura pred Osvobodilno vojno dokaj revna — tako po svojem obsegu kot po svoji vsebini. (Pred vojno je izšlo v Sloveniji letno 7 do 9 knjig za mladino). Ta dejstva so razumljiva, ker so vladajoče klike uporabljale v svoje namene tudi to vrsto vzgojnega vpliva na mladino.

Razen redkih progresivnih del, ki so lahko izšla (Kardej, Seliškar, Vinkler, Hudales itd.), je prevladovala literatura, ki ni odgovarjala potrebam, stremljenjem mladega rodu, ni dajala odgovora na pereča vprašanja, ni odgovarjala svojemu času. Ljudje, ki so skrbeli za mladinsko literaturo niti niso radi posegali po dobra dela v inozemstvo, raje so pisali sami.

Z Osvobodilno vojno, z izpremembo družbenih razmer so nastale nove potrebe, nove naloge. Glavni odbor Ljudske mladine Slovenije je ustanovil svojo založbo "Mladinska knjiga", ki naj bi dala bladini vse tisto, kar je rabila in kar je takorekoč zamudila. V tem svojem stremljenju je "Mladinska knjiga" morala rešiti dva problema: morala je pomnožiti število mladinskih knjig, morala je dati mladini dovolj dobrih, idejnih del.

Če pregledamo danes po dveh letih obstoja "Mladinske knjige" vse njeno delo, bomo zlahka ugotovili, da je to nalogo dobro vršila. Med našimi mladinskimi množicami raste vpliv mladinske knjige, lahko je že poznati lepe sadove novih knjig.

Pred vojno so ljudje pojmovali pod imenom "mladinska knjiga" — "ali literatura" — knjigo ali literaturo, ki je bila namenjena predvsem otrokom, šolski mladini. Za starejšo mladino skoraj nismo imeli literature. "Mladinska knjiga" je predvidela vse potrebe naše mladine in si je svoj program razdelila po rubrikah: "Cicibanova knjižnica" je namenjena najmlajšim, "Pionirska" pionirjem (od 10 do 15 leta) in "Knjižnica za odraslo mladino", starejšim od 15 let. Poleg teh rubrik ima "Mladinska knjiga" še biblioteko "Priroda in ljudje", "politično — organizacijsko biblioteko", biblioteko "Mladi oder", biblioteko namenjeno mladim talentom "Mlada pota" in biblioteko "Naši heroji".

V vseh svojih rubrikah je izdala "Mladinska knjiga" doslej okoli 120 knjig. V vsem svojem delu se je v prvi vrsti poslužila dobrih tujih del, ker je domačih del primanjkovalo. To pomanjkanje pa je trajalo samo nekaj časa. Danes vidimo, da naši pisatelji pišejo in delajo za mladino. V prevodni literaturi zasledimo znana imena: M. Gorki, M. Iljin, Ostrovski, Kaverin, Avdejenko, Gorbatov, Šur, Telešov, Čukovski, Leonov, Jack London, Jules Verne, Defos, Langer, Bandrovski, Daskalov, Twain, Oslagsson itd. V domači literaturi pa že znana imena naših pisateljev: Bevk, A. Ingolič, V. Winkler, B. Rudolf, A. Cerkvenik, T. Seliškar, T. Pahor, J. Ribičič itd. Poleg teh imen naših strokovnjakov, ki pišejo poljudna dela: V. Kunst, K. Špur, Fr. Slokan, ing. Strojnik, K. Kocjančič, V. Musek itd. Mladi umetniki, ki so bili doslej zastopani v zbirki "Mlada pota" so Peter Levec, Ivan Minatti, Vida Brest, Bojan Šilih in dr. Krakar. Iz ostale književnosti jugoslovanskih narodov so zastopana imena srbskih, hrvaških in makedonskih pisateljev. Izmed vseh 120 del je bilo 45 del domačih pisateljev, kar nam jasno kaže, da naša domača literatura raste in bo rastla še močneje. Kako je rasla založba sama nam pokaže število knjig izdanih v letu 1947: Od skupnih 120 del, jih je "Mladinska knjiga" samo v tem letu izdala 56.

Od knjig, ki so šle med našo mladino v velikih nakladah (10—15 tisoč izvodov), kar v stari Jugoslaviji ni bilo mogoče, so bila pač dela, ki so to zaslužila in ki jih je naša mladina znala ceniti. To so bile knjige: Ostrovski: Kako se je kalilo jeklo, Kaverin: Dva kapitana, T. Seliškar: Tovariši, Zbornik: Na juriš, naprej partizan, 70.-000 izvodov; Iljin: Povest o velikem načrtu itd., itd.

Vse delo "Mladinske knjige" je služilo enemu samemu smotru: Dati naši mladini dobra, idejna dela, vzgajati jo v duhu tradicij Osvobodilne borbe, v ruhu velikih naloga našega ljudstva v ustvarjanju petletnega plana. Da je to delo izvršila nam dokazuje naša mladina, ki je bila na mladinski progi, na neštetih domačih akcijah, mladina, ki je v prvim vrstah borcev za petletni plan borcev za srečno življenje.

Poglejmo nekatera izmed del, ki so izšla v letošnjem letu 1947. Nikdar ni imela slovenska mladina takega izbora dobrih literarnih del, kakor ga ima danes.

M. Gorki: Detinstvo (izideta še "Moje univerze" in "Med ljudmi"); Avdejenko: Ljubim; Mark Twain: Pustolovščine Toma Sawyera (izidejo še Pustolovščine Huckleberry Finna); N. Telešov: Sibirske povesti: zbornik o sovjetskih herijih: Stalinskih rod: čudoviti roman Fadejeva Mlada garda, Dtskalov: Pot (iz bolgarščine), J. K. Bandrovski: Nad bregom velike reke, Fr. Langer: Upornik Jarka itd. Od del domačih pisateljev so izšla:

Fr. Bevk: Pastirci, J. Pahor: Otrok črnega rodu; A. Cerkvenik: Sivi; Zbornik Brčko-Banoviči; B. Rudolf: Pod zvezdo; V. Vinkler: Petelinje pero; Ivan Minatti: S poti; V. Kunst: Zmagoslavna pot elektrike; A. Strojnik: Človek je dobil krila; F. Slokan: Povest o belem kruhu; K. Špurova: Po novih poteh: Ribičič: Črni muc vasuje itd.

Iz mladinske književnosti jugoslovanskih narodov so zastopana imena kakor: Branko Čopič (partizanske pripovedke), Mato Dovrak: (Tovarišija Petra Grče), 6 pisateljev v zborniku mladinske literature o partizanski borbi: Na juriš, naprej partizani, ki je šel med naše pionirje v 70,000 izvodih, makedonski pisatelji pa so še posebej zastopani v zborniku Makedonske povesti.

"Mladinska izdaja knjiga" izdaja poleg knjig tudi mesečnik najmlajše: Ciciban, mesečnik za pionirje; Pionir in kulturno-umetniško revijo: Mladinska revija. Če primerjamo s predvojnim "Našim rodom", bomo jasno videli kakšen ogromen korak smo naredili tudi v tej smeri. "Naš rod", ki je bil pred vojno nekakšen vodilni mladinski list, je izhajal v nakladi nekaj časa čez 20 tisoč izvodov. Danes izhaja Ciciban v nakladi 70,000 izvodov in Pionir 45,000 izvodov.

Tak je kratek pregled nad delom "Mladinske knjige" od osvoboditve do danes. Že doslej je založba zelo razširila svoj delokrog, zajela je s svojimi knjigami široke množice naše mladine in v bodoče bo to še bolje — naši ljudje bodo brali vedno več, vedno več se bodo tudi učili — socializem zahteva izobražene, kulturne ljudi.

— SANS —

Frontovci istrskih mest in vasi pomagajo rudarjem v Raši

Organizacije Ljudske fronte na področju Istre so pozvale svoje člane, naj s prostovoljnim delom pomagajo rudarjem v Raši pri dosegi proizvodnega plana. Ta poziv je naletel na velik odmev in v vseh mestih in vaseh Istre so se prijavili prostovoljci, ki že marljivo pomagajo rudarjem. V Pulju so Hrvati in Italijani na množičnih sestankih sklenili, da bodo napravili frontovci po sedem prostovoljnih delovnih dni. Posebej bodo organizirali množično prostovoljno delo ob nedeljah. Poleg tega so se zavezali, da bodo do kraja tega meseca napravili še 1,500 prostovoljnih ur za obnovo mesta. Podobne sklepe so sprejele tudi frontovske organizacije v drugih krajih Istre.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z globoko žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila smrt pretrgala nit življenja našemu ljubljenemu in nikdar pozabljenemu soprogu, očetu in staremu očetu

JOSEPH NOVAK

Svoje mile oči je po dolgi in mučni bolezni za vedno zatisnil dne 25. decembra 1947. Pogreb se je vršil dne 29. decembra iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda in po opravljenih cerkvenih pogrebnih obredih smo ga položili k večnemu počitku na Calvary pokopališče.

Blagopokojnik je bil doma iz vasi Ponikve, fara Trebnje, odkoder je prišel v Cleveland pred 42 leti. Bil je član društva Naprej št. 5 SNPJ.

V dolžnost si štejemo, da se iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence in cvetje h krsti pokojnika, kar je nam pričalo, da ste pokojnika ljubili in spoštovali.

Iskrena hvala vsem, ki ste darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše pokojnika.

Hvala vsem, ki ste dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo pri pogrebu; pogrebcem-članom društva Naprej št. 5 SNPJ, ter vsem, ki ste prišli pokojnika pokropit, ko je ležal na mrtvaškemu odru ter ga spremili na njegovi zadnji poti na mirodvor.

Najlepša hvala tudi Rev. Tomcu za opravljene cerkvene pogrebne obrede ter pogrebniku Frank Zakrajšek in sinovi za vso naklonjenost ter izvrstno urejen pogreb.

Bodi vsem, ki ste nam stali ob strani, nas tolažili in bili v pomoč na en ali drugi način v času bolezni pokojnika, kot tudi v dneh britkosti, izrečena prisrčna hvala.

Predragi soprog in oče! Prestal si trnjevo pot tega življenja. Sedaj bivaš vrh višav, kjer ne čutiš bolečin in gorja, a nas si zapustil žalostne, vsaj smo Te vsi ljubili. Tolaži nas zavest, da se enkrat zopet vsi skupaj snidemo nad zvezdami za vekomaj!

Žalujoči ostali:

GERTRUDE NOVAK, soproga
JOSEPH in FRANK, sinova
GERTRUDE, JOSEPHINE in JEAN, poročena YOUNG, hčere; dva vnuka
v starem kraju pa zapušča brata ANTONA

Cleveland, Ohio, dne 20. januarja 1948.

Razno

Zanesljiva dvojica
z enim dobro discipliniranim otrokom nujno želi dobiti v najem stanovanje s 5 sobami. Ima priporočila.
Berea 6473

Eksekutivni uradnik
z ženo in dvema otrokoma želi dobiti stanovanje s 3 spalnicami. Na zapadni, južno-zapadni strani ali v predmestju. Pokličite **Mrs. Russell, CL 7700, EX 316, zvečer BO 0470.**

JUGOSLOVANSKE POŠTNE ZNAMKE
dobite pri
AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

VAŠI ČEVLJI
BODO ZGLEDALI KOT NOVI,
ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.
Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY
18115 Neff Rd., IV 4221
Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno zavarovalnino.

Zanesljiva dvojica
s 7-letno hčerko potrebuje 5 ali 6 sob; najraje na zapadni strani mesta. Ima priporočila.
CE 3733

3 poštene odrasle osebe
in en otrok, želijo dobiti stanovanje s 3 spalnicami. Najraje na zapadni strani mesta. Imajo izvrstna priporočila.
CL 8065

Letalski inženir
nujno potrebuje stanovanje s 4 ali 5 sobami, opremljeno ali neopremljeno in sicer v okolici 25 milj Public Square.
FA 6076

Išče se stanovanje
z 2 spalnicami; duplex ali za 2 družini hiša. Na vzhodni ali zapadni strani mesta. Plačamo do $75 mesečno. Imamo dobra spričevala in skrbimo za dom.
EV 3121 — Mr. McGrew

Zanesljiva dvojica
z majhnim otrokom želi dobiti v najem 3 do 5 neopremljenih sob. Stalno zaposlen in z najboljšimi spričevali. Najraje na zapadni strani mesta. —**ON 6412.**

Dvojica z 5-letnim otrokom
želi dobiti 5 sob v najem. V sedanjem stanovanju se nahaja 6 let in sedaj se mora seliti. Ima najboljša priporočila, ter lastuje Crawford Egg Co. Podnevi pokličite CE 5376, zvečer pa **GA 5952.**

Eksekutiv in žena
hočeta stanovanje z 2 spalnicami; v Lakewoodu ali Rocky River; $125-$135; v zameno in na željo oddamo v najem naše stanovanje v Pittsburghu. Pokličite
CH 3557

TEKOM ČASA,
ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.
Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.
Njegov naslov je
DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

ZAVAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.
preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKIČITE:
ENdicott 0718

PREŽIHOV VORANC:

Ljubezen na odoru

(Nadaljevanje)

Radmanca se je tresla po vsem životu.

Voruhla je prekladala roke pod predpasnikom in jo molče poslušala. Ona pa je po kratkem odmoru nadaljevala:

"Očitajo mi tiste otroke — jirsa in ostale. Vem! A so drago poplačani. Petnajst let sem goljufala sama sebe. Petnajst let sem nosila zemljo in kopala odore. Na teh odorih so se otroci skvasili in zato imajo pravico, da so radmanški. Radmanu pa naj bo to plačilo za njegov slinasti užitek. Prav se mu godi."

Dolgo in globoko je gledala starko. Ta se je zdaj stresla kot mokra kura in počasi dejala:

"Radmanca, ne misli, da je meni kaj, če se ti zdaj z mojim sinom mrhaš. To je vajina stvar! Mrhaj se, toda pri tem ne smeš pozabiti — otrok. Ti si jim dala življenje in brez tebe otroci niso otroci."

"Otroci . . . "

Počasi, zlogoma je zdaj Radmanca ponovila to besedo. Videlo se je, da ji gre k srcu.

"Ali je to res najpoglavitnejše?" je zamišljeno vprašala čez nekaj časa.

"Najpoglavitnejše, najpoglavitnejše, Radmanca!" je hitela Voruhla. "Delaj, kaj hočeš, živi tako ali tako, a otrok ne zavrzi, ne zapusti. ne pozabi!"

"Toda, kako naj to naredim, mati? Kako združiti eno z drugim?" Radmanca se je z vročim, žejnim glasom obrnila k neizprosni starki.

Tedaj se je starka počasi dvignila, potegnila roke izpod predpasnika in rekla skoraj s slovesnim glasom:

"To moraš pa sama iznajti. Jaz ne vem!"

Voruh je prevzel večjo posekо lesa v žlebu za Radmanovo bajtigo. Dela je bilo za nekaj mesecev. Prav za prav ga je Radmanca k temu nagovorila. Tako se bo spravila iz bajte in bo vsaj nekaj časa imela mir pred ljudmi, ki so postali neprijetni s staro Voruhlo vred. Najprej sta si postavila v gozdu iz hlodov in skorij skromno drvarsko kolibo, nanosila tja slame ter se z mladim Mecnom vred vselila vanjo.

Poseka je bila na samotnem kraju, sredi samega lesovja; kamor si pogledal, sama temnozelena podoba, nad njo pa plavo nebo. Vigred se je že odmaknila in narava je bila mirnejša, zložnejša. S soncem napojeno smrečje in borovje je izdihavalo toplo, smolnato dišavo. Čez vse je bil razgrnjen velik mir, da so se slišali tudi daljni studenci, ki so žuboreli v globinah gozda.

Radmanca in Voruh sta se z vsemi silami zakadila v gozd. Kakor nekoč, ko sta pri Radmanu nosila zemljo na odore, sta tudi zdaj zgodaj vstajala in do sonca podirala smrečje; potem se je Radmanca lotila lupljenja, Voruh pa tesanja.

"Preveč jih bo!" je menil Voruh.

"Premalo jih bo!" je menila Radmanca.

Radmanca še nikoli ni imela deruha v rokah, toda s kakim veseljem in s kako spretnostjo ga je sukala! Kako silovito je vihtela sekiro! In kadar je padalo drevo, lomastilo skozi vrhovje in vejevje ter se s truščem zavalilo po tleh, kako je tedaj uživala!

"Lepo je v gozdu!"

Njeno lice je žarelo od sreče in miru.

Prvi dan sta podrla deset smrek, toda sonce je bilo komaj čez poldne, ko so bile že vse olupljene.

Drugi dan sta jih podrla petnajst. Tretji dan dvajset. Četrti dan petindvajset.

Radmanca je delala od zore do mraka in se parila v soncu in smoli. Neprestano bi podirala, prisluškovala lomastenju padajočih, umirajočih dreves, sekala . . . po tem mehkem, belem, smolnatem lesu . . . Pri kolibi se je valjal mali mec in kričal, doli pod poseko na dnu žlebine je tesaril Voruh. Vse je bilo daleč. Včasih je zaslutila, da Voruhova sekira ne poje in tedaj se je ozrla. Voruh je stal na treskah, oprt na sekirin topor in zijal vanjo.

"Kaj pa zijaš?" mu je zaklicala.

Voruh se ni premaknil.

Tedaj šele se je zdrznila in se zavedala, kako razkoračena stoji v bregu, da se nje bedrovje vidi po vsem tesišču. Zardela je popravila stojo in zavpila:

"Teslo teslasto!"

Nato se je teslo voruhovsko tudi predramilo, se zarežalo in silovito začelo obdelavati tramovje.

Radmanca sama se ni premaknila iz gozda. Voruh je vsako nedeljo zjutraj hodil po hrano v trg k lesnemu trgovcu, za katerega je delal. Ko se je vračal, ga niti za novice ni izpraševala.

Prvo nedeljo je Voruh takoj po nakupu hotel izginiti iz trgovčeve hiše, toda trgovec ga je prestrigel:

"No, ali ga boš pol litra? Ker imaš takega pomočnika, ga zaslužiš, če ne, boš guznil."

Voruh se je režal in poln ponosne zadrege ubogal. Ko je svojo mero popil, trgovec še ni odnehal:

"No, ali boš pomočnico pri suhem pustil? Nesi ji liter vina."

Voruh je ubogal in odnesel v gozd liter vina in liter ruma za čaj.

"Zakaj pa to nosiš?" ga je karala Radmanca.

"Trgovec mi je rekel, da je zate."

Zarežal se je, toda Radmanca je skremžila obraz.

"Drugič ni treba nositi!" je naposled tiho rekla.

Čez nekaj dni je trgovec prišel ogledovat delo. Obtesani les je samo površno pogledal in zamomljal: "Bo!" Toda pri Radmanci, ki je lupila visoko nad tesiščem, je kar prirastel. Zleknil se je v senco na mahovita tla in jo dolgo motril. Potem je rekel:

"Ali gre?"

"Gre!" je odvrnila Radmanca.

Čez čas je nadaljeval:

"Kako pa stvar z Radmanom? Ali bo kar tako ostalo?"

"Katera stvar? Saj je že vse v redu!"

"Misliš zato, ker imaš mladega deda?" Trgovec se je predrzno nasmejal. Potem je nezaj k Radmanu ne grem!"

"Stvar je dovolj sitna, Radmanca. Zaradi tebe sem si vso sosesko nakopal na glavo. — Ljudje, župnik, občina — vse mi je na vratu. Pravijo, naj odpustim Voruha, da ne bo pohujšanja. Kaj praviš k temu?"

Radmanca je prekinila delo, se vzravnala, po kratkem premisleku pa odločno rekla:

"Napravite kakor hočete, nazaj k Radmancu na grem!"

"Sedem otrok si pustila. Ali ti ni nič hudo?"

"Koliko ste jih pa vi pustili, da ne veste, kje so?" mu je zabrusila v obraz.

Trgovec se je ugriznil v jezik in se v zadregi zagledal v sivkasto modro nebo. Potem se je okrenil k Radmanci.

"He, he, baba si pa res, da malo takih. Dozdaj te še nisem poznal. Kaj bi bilo, če bi si bila midva malo dobra? . . . "

Radmanca je ostrmela.

"Ali me imate za navadno kuzlo? Kuzla pa nisem." Njene besede so bile trdne in osorne.

Trgovec se je belo pogledal, potem pa izkašljal: "Samo za šalo sem rekel. Zdaj si seveda preskrbljena, ker imaš mladega deda, he, he!"

Nato je odšel . . .

Čez nekaj dni je prišel v gozd kmet — lastnik z vprego.

"Stelja se osiplje, treba jo je spraviti domov!" je že od daleč vpil. Ko je zaokrenil voz, je rekel Radmanci:

"Ti — kako naj ti rečem, Radmanca ali Voruhla, ali mi boš pomagala naložiti?"

"Bom!"

Radmanca je zlezla na voz, kmet pa ji je podajal plasti.

"No, kaj pa s teboj?" jo je pobaral.

"Nič," je mirno odgovorila.

"Kako nič? In tista stvar z Radmanom?" je nadaljeval kmet.

"To je že končano!"

"In sedem otrok, ki si jih pustila?"

Radmanca je molčala.

Kmet je spet vrgel par plasti na voz, nato pa dejal:

"Prav za prav bi moral to Voruhu povedati toda še bolj se tiče tebe. V soseski je hudič, vse vpije nad mano, da kaj tega dopuščam . . ."

"Kaj dopuščaš?"

"Ker dopuščam, da se z Voruhom v mojem gozdu mrharita."

"Kaj pa to koga briga?"

"Vse briga! Občino, farovž, žandarje. Župnik je bil že dvakrat pri Radmanu in ga pregovarjal, naj gre po tebe. Ded pa je trd in noče. Na občini pravijo: Ta dva junca bosta zdaj nasrala nič koliko pankrtov. Kdo jih bo pa redil! Treba ju spraviti vsak sebi!"

"K Radmanu ne grem več!" je rekla Radmanca, ko je kmet končal.

"In če te žandarji odženejo?"

"Tega Radman ne bo dovolil. Sovraži me!"

Nekako zadoščenje je bilo v njenem glasu.

Kmet je zavalil ogromno plast pred Radmanco. Medtem ko je ona uravnavala steljo po vozu, jo je nekaj časa opazoval, naposled pa rekel:

"Baba si pa, baba!"

Ko je Radmanca stopila z golo nogo kraj voza, jo je nenadoma zgrabil za gleženj in ga stisnil. Radmanca je popadla vejo in ga neusmiljeno krcnila po roki.

"Pusti! Ali nimaš doma babe?"

"Lej jo, svetnico!" je dejal kmet in jo izpustil.

Ko je odpeljal, je Radmanca zdrsela navzdol po poseki, se vrhu tesišča usedla na zemljo in dolgo molče motrila Voruha, ki je enakomerno vrtel tesačo nad brunom. Potem ga je poklicala:

"Voruh!"

"Kaj hočeš?"

"Veš, da nisem več taka, kakršna sem bila."

(Dalje prihodnjič)

ZA ZANESLJIVO ZAVAROVALNINO
proti OGNJU—NEVIHTAM—AVTO POŠKODBAM, ITD., pokličite
JOHN ROŽANCE
15216 LUCKNOW AVENUE
KEnmore 3662
PRODAJALEC ZEMLJIŠČ IN ZAVAROVALNINE

Vabilo na letno delniško sejo!

Vsi delničarji in delničarke ter društveni zastopniki ste vabljeni, da se udeležite

LETNE DELNIŠKE SEJE
Slovenskega društvenega doma
v petek 23. januarja
NA RECHER AVE.

Začetek točno ob 7.30 uri zvečer

Prošeni ste, da ste gotovo navzoči in s tem storite vašo dolžnost. — Pozdravljeni! J. I. Rotter, tajnik.

Dela za moške

Billing Typist
in za splošno delo v pisarni; tedenska plača; nad-urno delo.
Mr. Kennedy
OHIO PROVISION CO.
2254 W. 61st St.

Polishers-Buffers and Platers
Tudi moški, ki je izurjen pri izdelovanju in delu na "plating racks; plača od ure in komada.
MODERN PROCESS PLATING
4102 Hough

Hammer Men
izurjen dela na Bradley kladivah; plača od ure; najboljše delovne razmere.
BEDFORD TOOL & FORGE CO.
22 Interstate St., Bedford, O.
tel. Bedford 1183

SHEARMAN
Mora biti zanesljiv delavec ter izurjen. Dobra plača od ure.
CLEVELAND IRON & METAL CO.
2432 W. 3 St.

Drill Press in Milling Machine operatorji
Samo izurjeni moški se naj priglasijo. Dobra plača od komada.
5151 St. Clair Ave.

Hand Screw operatorji
Samo izurjeni delavci.
Dobra plača od komada.
5151 St. Clair Ave.

Pošten in zanesljiv fant za
delo dobi Bus Boy. Dobi plačo in obede. Prost ob nedeljah.
TAVERN
1800 E. 11 St.,
zglasite se po 10. zj.

Dela za moške

Popravljalci strojev
40 ur tedensko.
Dobra plača od ure. — 3. šift.
THE OLIVER CORP.
preje Cleveland Tractor Co.
19300 Euclid Ave.

Zidarji
VISOKA PLAČA OD URE.
STALNO DELO.
The H. L. Vokes Co.
5300 CHESTER AVE., HE 1860

International Grinder Turret Lathe operatorji
Plača od ure.
ROTOR TOOL CO.
17325 Euclid, 3. nadst.

Delavec za
Vertical Boring Mill za nočno delo
Mora biti izurjen. Dobra plača od ure. Prednost ima stanovalec na zapadni strani mesta.
2711 Church St.

LIVAR
ali "sticker man" za fino delo na splošnih in posebnih vzorcih; delo je stalno; dobre delovne razmere in plača; unijska delavnica. Zglasite se samo pismeno; navedite izkušnjo.
THE HARVARD LUMBER CO.
6000 Harvard Ave.

VERTICAL BORING MILL HAND
LATHE HANDS
Podnevni in nočni šift.
Morajo biti prvovrstni delavci.
Stalno delo.
Na zapadni strani.
2711 CHURCH ST.

Dela za ženske

STENOGRAFKA
5 dni — 40 ur tedensko
Tedenska plača — prijetne delovne razmere
RKO RADIO PICTURES INC.
2340 Payne Ave.

STROJEPISKA
18 do 35 let stara; ima nekaj odgovornosti za delo v pisarni; publicitetni urad. Mora biti zmožna in zanesljiva. Plača $135.
CH 6850, EX 147, ali soba 310
1001 HURON RD.

Razno

Ženska zapestna ura
Longine izdelka, rabljena samo šest mesecev, se proda. Je čisto zlato in ima 21 jewels. Nova je stala $100, proda se pa za $50. Pokličite DI 3537.

Moški in ženske, ki morajo nositi OPORE (TRUSSES)
bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in žensko, da umerita opore.
Lekarna je odprta ob nedeljah.
Mandel Drug
LODI MANDEL, Ph. G., Ph. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 WATERLOO RD.
Cleveland 10, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah

Dela za ženske

PLESALKE
(Chorus Girls); atraktivna dekleta od 18 do 30 let stara. Izkušnja ni potrebna. Zelo dobra plača. Zglasite se pri Mr. Kane.
ROXY THEATRE
E. 9th & Chester

Delavka
ZA DELO V TOVARNIŠKI KAFETERIJI.
Bryant Heater Co.
17825 ST. CLAIR AVE.

Klerkinja-strojepiska
z prilično izkušnjo; "captions," "schedules," "statistics."
Tedenska plača; stalno.
STANDARD BRANDS, INC.
1375 EUCLID AVE.

Klerkinja — strojepiska
STALNO DELO. DOBRA PLAČA.
5 DNI TEDENSKO.
WESTINGHOUSE ELECTRIC SUPPLY CO.
6545 Carnegie Ave.

Klerkinja — strojepiska
Zanimivo delo — majhen urad. Dobra prilika za napredovanje. Stalno
Zglasite se pri poslovodji
CENTURY METAL CRAFT
1510 E. 30 St., pri Superior Ave.

Dekleta
18 do 25 let stara za tipkanje in splošno delo v pisarni. Prijazne sodelavke. Tedenska plača. 5 dni. Dobra prilika.
NEA SERVICE, Inc.
1200 W. 3 St., MA 7300

Refined English Speaking
middle-aged woman needed as housekeeper and companion to elderly lady. Stay nights. Furnish references. Phone
ME 2655

Strojepiska
Dobra začetna plača; 5 dni-40 ur tedensko. V zelo primernem kraju.
Osborn Mfg. Co.
5401 Hamilton Ave.

Starejša ženska
dobi dober dom in hrano ter plačo, za opravljanje splošna hišna opravila. Za podrobnosti pokličite
IV 9580
po 6:30 zvečer KE 6164

STROJEPISKA
za znano firmo. Služba je na razpolago v downtown uradu. Mora biti dobra strojepiska in se zanimati za učenje na "dictaphone" in "teletype."
5 DNEVNI TEDNIK.
TEDENSKA PLAČA.
Mr. Sinnerer
MA 5151

Šivilje
IZURJENE ŠIVANJA NA POWER STROJIH ZA IZDELOVANJE VSAKDANJIH OBLEK.
Dobra plača od komada.
Stalno delo.
THE L. N. GROSS CO.
1220 W. 3 St.

Operatorice
ŠIVALNIH "POWER" STROJEV
Izurjene na oblekah.
Plača od ure in bonus.
Delo skozi celo leto.
G. ENDSLEY, INC.
6523 Euclid Ave., soba 238

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim in žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je neizprosna smrt pretrgala nit življenja soprogi in materi

MARY SKRLJ

ROJENA PERUZIN

Previdena s svetimi zakramenti za umirajoče je zatisnila svoje oči v St. Luke's bolnišnici dne 20. decembra 1947 ob 6:20 zvečer. Rojena je bila 29. julija 1905 v Dolnem Zemunu pri Ilirski Bistrici, odkoder je prišla sem pred 18 leti. Pogreb se je vršil iz Louis Ferfolia pogrebnega zavoda potem v cerkev St. Therese na Granger Rd., Garfield Heights, z mašo zadušnico, nato pa na Calvary pokopališče.

Najprvo se želimo zahvaliti Rev. L. J. Boymer-ju za obiske na domu za časa bolezni in za tolažilne besede, ter za podelitev sv. zakramentov in sv. poslednjega olja, enako za molitev ob krsti. Enako naj sprejme prisrčno zahvalo župnik Rev. J. J. Marchant za spremstvo na pokopališče ter molitev ob grobu.

Dalje naj sprejmejo iskreno zahvalo vsi sorodniki, prijatelji, sosedi in znanci za podarjene krasne vence in cvetlice, ki so krasili mrtvaški oder blagopokojne. Enako prisrčna hvala vsem darovalcem za sv. maše, ki se bodo brale za pokojno. Zahvalo naj sprejme društvo Naš dom št. 50 SDZ, enako za venec in pogrebni avtomobil. Zahvalimo se tudi članicam, nosilkam krste. Nadalje se zahvalimo tudi podružnici št. 47 SŽZ za pogrebni avtomobil, kakor tudi za sv. mašo, hvala tudi nosilkam krste.

Prisrčna hvala naj bo izražena vsem, ki so se udeležili pogreba in dali brezplačno svoje avtomobile, za spremstvo pri pogrebu. Zahvalimo se vsem, ki so prišli pokojno pokropit in nas tolažili, ter nam stali na strani ob bridkih urah bolezni. Prisrčna hvala Louis Ferfolia pogrebnemu zavodu za vzorno vodstvo pogreba ob izgubi drage soproge in matere.

Ti pa, draga soproga, počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška gruda, ostaneš nam v spominu do konca dni.

Z Bogom, z Bogom, soproga draga,
o ločitev težka si,
če se loči draga mama,
kot si blaga bila ti.

Žalujoči ostali:

FRANK SKRLJ, soprog
ELSIE in MARY poroč. TURKOVICH, hčeri
RICHARD, zet
V stari domovini zapušča mater Marijo, brata Franka, ter sestri Anico Baša in Nado Koren, ter več sorodnikov tukaj in v domovini in brata Josipa v Argentini

Garfield Heights, Ohio, 20. januarja 1948.